

**PRZEWODNIK DO PROGRAMU
INTEGRACJA SPOŁECZNA
UCHODźCÓW POPRZEZ SPORT**

SPIS TREŚCI

GŁÓWNE ZAŁOŻENIA PROGRAMU ..... s. 4

AKTYWNOŚĆ SOCJALNO-SPORTOWA ..... s. 5

GRY ZESPOŁOWE ..... s. 7

KLUCZOWE ZAGADNIENIA DOTYCZĄCE ĆWICZEŃ ..... s. 9

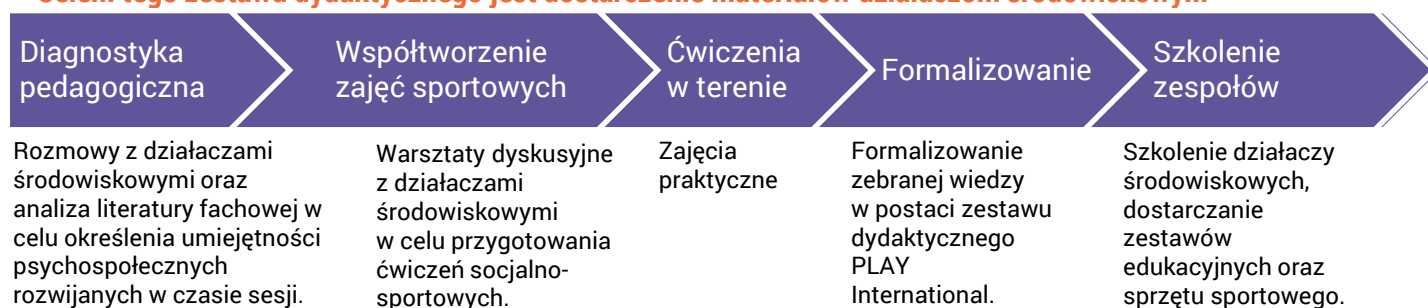

PROGRAM INTEGRACJA SPOŁECZNA UCHODźCÓW POPRZEZ SPORT Z PLAY INTERNATIONAL

Unia Europejska doświadcza obecnie znacznego napływu uchodźców i osób ubiegających się o azyl, z którym stara się sobie poradzić. **Integracja społeczna tych osób jest dużym wyzwaniem.** PLAY International uważa, że **sport jest niedocenianym dotąd sposobem poradzenia sobie z tym problemem.** Projekty oparte na aktywności sportowej oraz promujące integrację społeczną mogą odnieść sukces jedynie w przypadku podjęcia wspólnych działań i współpracy podmiotów z różnych dziedzin (socjalnych, sportowych itp.). Z tego powodu PLAY International uruchomił program **INTEGRACJA SPOŁECZNA UCHODźCÓW POPRZEZ SPORT**, którego **głównymi założeniami** są:

1. **Tworzenie i organizowanie grup działaczy środowiskowych**, którzy będą pracować z uchodźcami oraz osobami ubiegającymi się o azyl.
2. **Współtworzenie treści edukacyjnych** wspierających integrację społeczną poprzez zajęcia sportowe.
3. **Wspieranie grup młodzieży i dorosłych** składających się z osób o różnym pochodzeniu (obywateli kraju oraz uchodźców/osób ubiegających się o azyl) w myśl programu integracji społecznej poprzez sport.
4. **Tworzenie modeli działania i zestawów treningowych** w skali Unii Europejskiej w celu rozpowszechniania wiedzy.

Celem tego zestawu dydaktycznego jest dostarczenie materiałów działaczom środowiskowym

PLAY INTERNATIONAL

PLAY International jest pionierską organizacją pozarządową w dziedzinie edukacji i rozwoju poprzez sport. Powstała w 1999 roku z głębokiego przekonania, że **gry sportowe są najlepszym sposobem rozwiązywania problemów społecznych.** We Francji PLAY International działa w najważniejszych dzielnicach kilku dużych miast. Na arenie międzynarodowej PLAY International działa aktywnie w Kosowie, Burundi i Senegal. **Aby wprowadzić w życie swoje założenia oraz sprostać stawianym społeczeństwu wyzwaniom,** PLAY International przygotował pierwsze zaplecze dydaktyczne poświęcone społecznej integracji poprzez sport – **Playlab.** Jego celem jest zachęcanie do tworzenia i rozwijania projektów promujących edukację i integrację społeczną poprzez sport.

Ten przewodnik prezentuje **ćwiczenia socjalno-sportowe** i **gry zespołowe** – czyli metody pracy – które zawarte są w pomocach dydaktycznych PLAY International.

ZAJĘCIA SOCJALNO-SPORTOWE

Cele zajęć socjalno-sportowych w programie Integracja Społeczna Uchodźców Poprzez Sport

1. Wspieranie rozwoju umiejętności psychospołecznych poprzez aktywność fizyczną i zabawę.
2. Rozwijanie umiejętności osób, w celu zapewnienia im łatwiejszej integracji społecznej poprzez wskazanie im drogi i przyswojenie administracyjnych regulacji dotyczących pomocy społecznej.

Zdolność psychospołeczna

Umiejętności psychospołeczne to indywidualne zdolności jednostki do **skutecznego reagowania na wymagania i wyzwania codziennego życia**. Są to **zdolności** osoby do utrzymania dobrego samopoczucia psychicznego poprzez **zachowanie odpowiedniego, pozytywnego nastawienia** w relacjach z innymi oraz pozostanie w zgodzie z własną kulturą, a także środowiskiem. *Przykłady: umiejętność zarządzania stresem, umiejętność współpracy, itp.*

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) zwraca szczególną uwagę na znaczenie tych umiejętności. Odpowiednie **cechy osobowości** ludzkiej (tzw. umiejętności miękkie) są obecnie uznawane za **niezbędne do zapewnienia integracji jednostki w społeczeństwie**.

Ponadto **gry sportowe i aktywność fizyczna** coraz częściej uznawane są jako **skuteczne narzędzia** w procesie **nabywania umiejętności miękkich** (w tym umiejętności psychospołecznych).

TRZY ETAPY ĆWICZEŃ SOCJALNO-SPORTOWYCH

Ćwiczenia socjalno-sportowe zbudowane są wokół pracy nad umiejętnościami psychospołecznymi. Celem każdego ćwiczenia jest rozwój danej umiejętności. Cel jest podzielony na kilka zagadnień edukacyjnych. Zajęcia socjalno-sportowe trwają około godziny i składają się z trzech etapów.

Uczestnicy przygotowują się do ćwiczeń w spokojnym otoczeniu. Prowadzący proponuje proste zabawy, aby przygotować się do ćwiczeń.

Uczestnicy biorą udział w ćwiczeniach sportowych, które zbudowane są wokół rozwijania danej umiejętności psychospołecznej. Prowadzący obserwuje zachowania uczestników i ich interakcje, mając na uwadze rozwijaną umiejętność.

Uczestnicy opisują swoje doświadczenia związane z ćwiczeniem. Prowadzący zadaje młodym osobom pytania i pomaga im powiązać ich aktywność z konkretną umiejętnością.

Czynniki wspomagające zajęcia:

- Gry sportowe i aktywność fizyczna
- Zabawa
- Odczuwane emocje
- Przeżywanie różnych sytuacji i rozwiązywanie różnych zagadnień
- Współpraca
- Dyskusja w grupie

Rozwijana umiejętność psychospołeczna **jest używana podczas gry lub umiejętność ta jest niezbędna do ukończenia gry.**

Podczas podsumowania młode osoby mają możliwość **wyrażenia siebie, swoich emocji oraz stawiania sobie wyzwań i zadawania pytań.**

GRY ZESPOŁOWE

Cele gier zespołowych w programie INTEGRACJI SPOŁECZNEJ UCHODźCÓW POPRZEZ SPORT

1. Umożliwienie wspólnych działań, które pozwolą realizować wspólny cel.
2. Wzajemna pomoc i współpraca, aby odnieść sukces jako grupa.

Współpraca

Ćwiczenia w grach zespołowych pozwalają uczestnikom na **dobrą zabawę** oraz udział w wybrany przez nich sposób. Na pierwszym planie stawiane jest wyzwanie i **dotyczy ono bardziej całej grupy niż pojedynczych osób**. Celem na przykład jest pobicie rekordu czasowego lub punktowego.

Ponadto, udział w grach zespołowych sprawia, że **każdy jest w nie zaangażowany**, aby jak najlepiej wypaść. Fundamentami są tutaj **poczucie przynależności do grupy** oraz **wspólne realizowanie działań**. Wszyscy mają ten sam cel, do którego zrealizowania trzeba działać jako grupa **wzajemnie się uzupełniająca i wspierająca**.

ETAPY

GRY ZESPOŁOWEJ

Gra zespołowa jest budowana wokół osiągnięcia wspólnego celu wszystkich jej uczestników. Nie ma tu współzawodnictwa między jednostkami ani zespołami. Głównym celem zajęć jest wspólny wysiłek, który pozwoli osiągnąć jak najlepszy rezultat. **Gry zespołowe** trwają od 30 do 45 minut.

Czynniki wspomagające gry zespołowe

- Elementy gry i aktywność fizyczna
- Zabawa
- Odczuwane emocje
- Praca zespołowa
- Wspólne działania uczestników lub grup
- Rozwojowy charakter ćwiczenia

Współpraca jest kluczem do osiągnięcia wspólnego celu. **Wysoki poziom wzajemnej pomocy i koordynacji między uczestnikami ma kluczowe znaczenie**, aby odnieść sukces jako grupa.

KILKA WSKAZÓWEK UŁATWIAJĄCYCH PROWADZENIE ĆWICZEŃ

Poniżej opisane propozycje mogą być punktem wyjścia dla osób prowadzących ćwiczenia. Zawierają wskazówki **pomocne w budowaniu własnego autorytetu** jako trenera i profesjonalisty.

Załączniki do ćwiczeń

Często jest tak, że uchodźcy nie zdążyli jeszcze opanować umiejętności czytania, pisania i posługiwania się językiem kraju, do którego przyjechali. Załączniki zawsze **powinny być prezentowane uczestnikom**, i jeżeli wymaga tego sytuacja, **tłumaczone na język angielski** lub język odpowiedni dla danej grupy. Prowadzący może również zademonstrować zasady poruszania się. Niektóre załączniki są dość prostymi obrazkami i same w sobie mogą nie wystarczyć do ich zrozumienia. Dzięki temu, że zostaną wcześniej objaśnione, podczas ćwiczenia będą **dobrą dodatkową pomocą** do zapamiętania sposobu poruszania się i samej organizacji gry.

Zapoznanie się z grą

Każdy dorastając poznawał **różne rodzaje gier** - różnią się one w zależności od kraju, kultury i doświadczenia danej osoby. Osoba prowadząca powinna dostosować dane ćwiczenie do wymagań grupy, może je nawet **przeformułować, uprościć** lub **improvizować**. Dodatkowo, ćwiczenie można podzielić na dwie części: pierwszą podczas której każdy pozna jego podstawowe zasady, i drugą kilka dni później, na której większą uwagę będzie można skupić na rozwoju umiejętności psychospołecznych.

Stosowane reguły

W przypadku niektórych gier, prowadzący może użyć swojej **wyobraźni**, aby przekazać dzieciom zasady i zachęcić je do udziału. Należy zadbać o to, aby użyte terminy były **odpowiednie i zrozumiałe dla wszystkich**, zarówno **pod względem językowym**, jak i **kulturowym**.

Uwzględnianie opinii uczestników

Uchodźcy podczas swoich podróży migracyjnych mogli doświadczyć traumatycznych przeżyć. Niektóre **ćwiczenia mogą wywołać wspomnienia związane z tymi przeżyciami** (np. mówienie o domu może wiązać się ze wspomnieniem jego utraty, itp.). Gdy poczują się bezpiecznie podczas ćwiczeń, w szczególności dzieci, mogą zacząć **mówić na głos o swoich przeżyciach**. Z tego względu **należy wcześniej zakomunikować** możliwość wystąpienia tego typu zdarzeń. Jeżeli będzie mieć to miejsce podczas gry, to jeden z prowadzących powinien osobno poświęcić czas danemu dziecku. Natomiast jeżeli prowadzący jest tylko jeden to powinien dać znać, że po skończonym ćwiczeniu będzie czas na rozmowę na dany temat.

Zadbanie o czynny udział każdej z osób

Podczas wszystkich ćwiczeń **należy stworzyć warunki niezbędne do właściwego wprowadzenia wszystkich uczestników**. Grupy tworzone podczas zajęć muszą być **systematycznie mieszane i równorzędne** (pod względem płci, kultury i wieku itp.).

PODZIĘKOWANIA

Zespół PLAY International pragnie podziękować **wszystkim, którzy uczestniczyli w opracowaniu tego zestawu edukacyjnego**, począwszy od fazy przygotowań poprzez sesje próbne, do oceny efektów.

Mamy nadzieję, że wzajemna współpraca profesjonalistów na każdym etapie procesu pozwoli nam lepiej realizować cele programu i zwiększyć przydatność treści edukacyjnych dla osób z nich korzystających.

Playlab
126 rue de l'Ouest 75014, Paris, France
01 53 27 66 50

www.play-international.org

www.play-international.org/le-playlab